

PRACOVNÝ ZOŠIT ÚČASTNÍKA

ÚVODNÝ MODUL

MENO ÚČASTNÍKA: _____

Rešpektovanie detských práv

Posilňovanie kapacity profesionálov v EÚ pri napĺňaní práv zraniteľných detí

Tento projekt je spolufinancovaný programom Európskej únie
Základné práva a občianstvo.

Dodatočné financovanie poskytla charitatívna nadácia Allana a Nesty Fergusonovcov (Allan and Nesta Ferguson Charitable Trust).

CSALÁD, GYERMEK, IFJÚSÁG
KIEMELKEDŐEN KÖZHASZNÚ EGYESÜLET
FAMILY CHILD YOUTH ASSOCIATION

MATERIÁLY PRIPRAVILI:

Coram Children's Legal Centre (právne centrum pre deti Coram), Veľká Británia

Coram Voice (charitatívna organizácia v oblasti práv detí), Veľká Británia

European Roma Rights Centre (Európske centrum pre práva Rómov), Maďarsko

S podporou organizácií:

Child Law Clinic (Centrum právnej pomoci pre deti) pri Univerzite v Corku, Írsko

Family Child Youth Association (nezisková organizácia zaoberajúca sa právami dieťaťa a rodiny), Maďarsko

ĎALŠÍ PARTNERI PROJEKTU SÚ:

FICE-Bulgaria (Združenie pedagogickej a právnej pomoci pre deti), Bulharsko

Český helsinský výbor, Česká republika

Estonian Centre for Human Rights (mimovládna organizácia Estónske centrum pre ľudské práva)

Social Education Action (organizácia činná v oblasti sociálneho vzdelávania), Grécko

L'Albero della Vita Cooperative Sociale (mimovládna organizácia pre ochranu práv a zabezpečovanie blahobytu detí), Taliansko

Nobody's Children Foundation (Nadácia Detí Nikoho), Poľsko

Nadácia pre deti Slovenska

POĎAKOVANIE

Autormi školenia sú profesorka Carolyn Hamilton z *Coram International* pri *Coram Children's Legal Centre*, Dr. Lynn Brady a Jo Woolf z *Coram Voice*, Judit Geller a Adam Weiss z *European Roma Rights Centre* s podporou Dr. Ursuly Kilkelly z *Child Law Clinic* pri Univerzite v Corku a Dr. Marie Herczog z *Family Child Youth Association* v Maďarsku. Špeciálne poďakovanie za hodnotné vstupy patrí Ruth Barnes, Awaz Raof a Jen Roest z *Coram Children's Legal Centre* a Ido Weijers z Utrechtskej univerzity.

Poďakovanie patrí aj všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom prispeli k vzdelávaniu, vrátane partnerov projektu EÚ *Rešpektovanie detských práv: Posilňovanie kapacity profesionálov v EÚ pri naplňaní práv zraniteľných detí*, menovite: *Nadácia pre deti Slovenska*, *Estonian Centre for Human Rights*, *FICE-Bulgaria*, *L'Albero della Vita Cooperativa Sociale*, *nadácia Nobody's Children Foundation*, *Social Educational Action* a *Český helsinský výbor*. Ďalej ďakujeme školiteľom a účastníkom pilotných školení, a to za hodnotnú spätnú väzbu, z ktorej sa vychádzalo pri tvorbe týchto školiacich materiálov.

Okrem toho by chcel tím autorov poďakovať *Coram Voice's Care Experienced Champions* ako aj deťom a mladým z krajín, v ktorých prebiehala pilotná fáza, a to za to, že poskytli svoj názor a pri tvorbe týchto materiálov boli neoceniteľným prínosom.

Špeciálne poďakovanie patrí aj programu Európskej únie Základné práva a občianstvo – táto publikácia bola vytvorená s ich finančnou podporou v rámci projektu *Rešpektovanie detských práv: Posilňovanie kapacity profesionálov v EÚ pri naplňaní práv zraniteľných detí*. Autori tiež ďakujú charitatívnemu trustu Allana a Nesty Fergusonovcov (*Allan and Nesta Ferguson Charitable Trust*) za štedrú podporu projektu.

Obsah tejto publikácie je výlučne v zodpovednosti Coram Children's Legal Centre a partnerov projektu a v žiadnom prípade sa nesmie považovať za reflexiu názorov Európskej komisie.

„Najdôležitejšie je, aby profesionáli mali v sebe vnútorný pokoj. Ak vnútorný pokoj v sebe nemáte, nedokážete pomôcť deťom.“

Účastník skupinovej diskusie, Grécko

PODMIENKY POUŽÍVANIA TÝCHTO MATERIÁLOV

Tieto materiály sa nesmú používať bez toho, aby boli jasne prezentované vlastnícke a autorské práva, ako aj to, že boli vytvorené v spolupráci Coram Children's Legal Centre a partnerov:

“© Coram Children's Legal Centre. Vytvorené nasledovnými organizáciami: Coram Children's Legal Centre a Coram Voice, Veľká Británia, European Roma Rights Centre, Maďarsko, the Child Law Clinic at University College Cork, Írsko, FCYA Maďarsko, FICE Bulharsko, Český helsinský výbor, Nadácia pre deti Slovenska, Estonian Centre for Human Rights, Fondazione L'Albero della Vita, Taliansko, Empowering Children Foundation, Poľsko a Social Educational Action, Grécko ako súčasť projektu “Rešpektovanie detských práv: Posilňovanie kapacity profesionálov v EÚ pri napĺňaní práv zraniteľných detí”.

Tento projekt je spolufinancovaný programom Európskej Únie Základné práva a občianstvo. Dodatočné financovanie poskytla charitatívna nadácia Allana a Nesty Fergusonovcov (Allan and Nesta Ferguson Charitable Trust).”

O KURZE

Čo je obsahom tohto kurzu a pre koho je určený?

Tieto materiály poskytujú inštrukcie a informácie pre školiteľov multidisciplinárnych kurzov o právach dieťaťa (úvodný), o vývine detí (úvodný) a komunikovaní s nimi. Okrem toho materiál informuje o Usmerneniach Rady Európy pre vytvorenie Súdnicstva zohľadňujúceho potreby detí.

Vo svojom pôvodnom formáte boli tieto vzdelávacie materiály navrhnuté pre trojdňové školenie. Avšak celý kurz je navrhnutý tak, aby každý modul mohol byť použitý na školenie samostatne alebo ako súčasť rozsiahlejšieho školenia. Z tohto dôvodu má každý modul svoje vlastné materiály a pracovný zošit pre účastníka. Moduly školenia sú nasledovné:

- Modul 1: Úvod do práv dieťaťa
- Modul 2: Úvod do vývinu dieťaťa a komunikácie
- Modul 3: Komunikačné zručnosti
- Modul 4: Usmernenia o súdnicte zohľadňujúcom potreby detí

Kurz je navrhnutý tak, aby pomohol každému, kto pracuje s deťmi. Predpokladá sa, že kurz a materiály budú užitočné predovšetkým pre:

Všetkých profesionálov a odborníkov, ktorí pracujú s deťmi a mladými ľuďmi v ústavných zariadeniach a v zariadeniach na zaistenie a tiež pre profesionálov a odborníkov v oblasti práva a v iných oblastiach, v ktorých s deťmi prichádzajú do styku počas rôznych súdnych konaní (občianske, trestné alebo správne právo). Patria sem aj:

- sociálni pracovníci,
- zdravotníci (sestry, zdravotnícki asistenti, lekári),
- policajti,
- sociálni kurátori,
- pracovníci ústavných zariadení,
- pracovníci väzníc,
- pracovníci v zariadeniach na zaistenie,
- sudcovia,
- prokurátori,
- obhajcovia/administratívni pracovníci v oblasti práva,
- sprostredkovatelia/advokáti/opatrovníci,
- psychológovia a terapeuti,
- učitelia,
- pracovníci s mládežou

O aký typ kurzu ide?

Je to kurz **založený na zručnostiach**, aby z neho mohlo vyťažiť čo najviac profesionálov. To znamená, že sa orientuje na poskytovanie nástrojov a zručností účastníkom, aby mohli **v praxi** chrániť a naplňať práva detí a efektívne s nimi komunikovať. Tiež to znamená, že neobsahuje množstvo teoretických alebo technických detailov. Materiály obsahujú aj ďalšie odporúčané čítanie a dodatočné zdroje pre ďalšie vzdelávanie účastníkov.

Ktoré zručnosti kurz pokrýva?

Kurz pokrýva nasledujúce zručnosti:

- prečo, kedy, kde a ako počúvať deti spôsobom, ktorý je k nim priateľský a čo robiť so získanými informáciami,
- prečo, kedy, kde a ako komunikovať s deťmi spôsobom, ktorý je k nim priateľský, a čo robiť so získanými informáciami,
- ako viesť procesy súdnictva zohľadňujúceho potreby detí.

Aké ďalšie informácie kurz pokrýva?

Okrem uvedených zručností materiály v tomto kurze pokrývajú aj výučbu niektorých faktických informácií:

- Aké sú základné princípy chápania práv detí?
- Aké sú základné posolstvá pri obhajovaní práv detí medzi profesionálmi a deťmi?
- Ako môže vývin a správanie dieťaťa ovplyvniť komunikáciu a ako by mali profesionáli čo najefektívnejšie zareagovať na individuálne potreby?

Ako mi môžu materiály z tohto kurzu pomôcť pri mojej práci?

Dôvodom, prečo tento kurz kladie dôraz na zručnosti, je zabezpečiť, že bude užitočný a použiteľný pri čo najväčšom počte úloh a situácií. Všetky materiály však odrážajú aj fakt, že učenie prebieha efektívnejšie, ak účastníci vidia, ako presne sa nové zručnosti budú dať aplikovať na ich vlastné úlohy a okolnosti. Preto každý modul používa prípadové štúdie a príklady, aby účastníkom pomohol pochopiť, ako učebné materiály aplikovať do praxe.

AKO POUŽÍVAŤ TENTO PRACOVNÝ ZOŠIT

Tento pracovný zošit účastníka obsahuje všetky informácie, ktoré budú účastníci potrebovať, aby sa mohli aktívne zapojiť do úvodného modulu tohto kurzu. Každý modul má samostatný pracovný zošit pre účastníkov. Obsahuje informácie o zdrojoch, listy s praktickými informáciami a miesto na poznámky.

Každý modul obsahuje aj prezentáciu vo formáte PowerPoint, ktorá sa dá prezentovať pomocou projektora alebo vytlačených podkladov, v závislosti od dostupných zdrojov. Školiteľ tieto materiály sprostredkuje účastníkom.

V dokumente sú uvedené citácie detí a mladých ľudí, vrátane tých z „Care Experienced Champions Group“ z Coram Voice, Veľká Británia, ktorí pomohli tieto materiály vytvoriť. Ďalej sú tu aj citácie ostatných účastníkov skupinových diskusií, ktoré sa realizovali v partnerských štátoch.

Tento pracovný zošit patrí v prvom rade vám, účastníkom. Preto si doň pokojne môžete robiť všetky poznámky, ktoré budete považovať za užitočné.

HLASY DETÍ A MLADÝCH ĽUDÍ

Hlasy detí a mladých ľudí boli najdôležitejšie pri tvorbe týchto materiálov. S deťmi a mladými ľuďmi prebiehali konzultácie v každom kroku tvorby týchto materiálov, vrátane jeho pilotného testovania a finalizácie školiaceho balíka. Je dôležité, aby boli ich hlasy vypočuté školiteľmi aj účastníkmi kurzov, pretože sú to práve hlasy detí a mladých ľudí, ktoré zachytávajú dôvody pre vytvorenie tohto kurzu. Tieto hlasy tiež potvrdzujú dôvody, prečo školiteľ kurz realizuje a prečo je dôležité, aby si účastníci osvojili zručnosti a poznatky v ňom obsiahnuté.

„Oni jednoducho nevedia ako s nami komunikovať. Možno zabudli, čo je to byť mladým, takže akékoľvek orientačné body im môžu iba pomôcť.“

„Som možno mladý, ale to neznamená, že nedokážem niektoré veci urobiť. Niekedy ma musia počúvať.“

Účastníci skupinovej diskusie, Bulharsko

„Najdôležitejšie je, aby profesionáli mali v sebe vnútorný pokoj. Ak vnútorný pokoj v sebe nemáte, nedokážete pomôcť deťom.“

„Deti, ktoré vyvádzajú sú deti, ktoré nik nevypočul a ktorým nik nepomohol.“

„Dieťa nie vždy vie, čo sa deje v jeho hlave. Dospelí by mu mali pomôcť tomu lepšie rozumieť.“

Účastníci skupinovej diskusie, Grécko

„Hovorte so svojimi kolegami a podel'te sa o svoje skúsenosti; učte sa jeden od druhého.“

Účastník skupinovej diskusie, Veľká Británia

ÚVODNÝ MODUL

TRVANIE: 1 hodina a 15 minút

PROGRAM

❖ PREDSTAVENIE:

- ÚČASTNÍKOV,
- KURZOVÝCH MATERIÁLOV

❖ ZÁKLADNÉ PRAVIDLÁ

❖ KRUHY VPLYVU

❖ ÚVODNÝ HODNOTIACI FORMULÁR

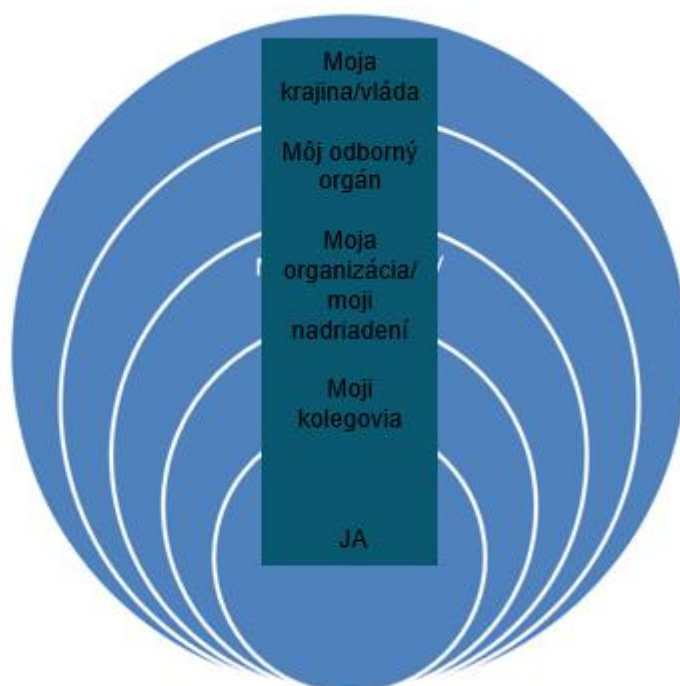
❖ SEBAREFLEXIA

❖ CIELE PROGRAMU

[Tento priestor je určený na poznámky účastníkov.]

Poznámky k cvičeniu o základných pravidlách:

Diagram kruhy vplyvu:

Ilustračný príklad: predstavte si, že chcete zaviesť niektorú z praktík spomínaných počas školenia, no obávate sa, že to vo vašej organizácii nie je bežná prax.

Toto by vám mohlo pomôcť premýšľať o tom, ktorý kruh alebo kruhy sa danej zmeny týkajú, napr.:

- ✓ Kruh „JA“ (Môžete zaviesť zmenu bez toho, aby ste ju s kýmkoľvek konzultovali?)
- ✓ „Kolegovia“ (Ide o niečo, čo je nevyhnutné najprv dohodnúť s kolegami?)
- ✓ „Organizácia/nadriadení“ (Ide o niečo vyplývajúce z kultúry danej organizácie alebo o niečo, čo musí schváliť nadriadený?)
- ✓ „Odborný orgán“ (Vyplýva súčasná prax z požiadaviek odborných smerníc alebo nariadení? V akom rozsahu ich možno meniť?)
- ✓ Krajina/vláda (Je súčasná prax stanovená vládou, legislatívou alebo iným kontrolným orgánom na národnej úrovni?)

SEBAREFLEXIA: ČO SOM SA NAUČIL/A

Tento formulár je určený na vašu osobnú reflexiu vašich skúseností s učením sa. Nebudete ho zdieľať s inými účastníkmi alebo školiteľom.

1. Komunikačné zručnosti a charakteristika

- a. Ako ste si istí v nasledujúcich oblastiach? Zaškrtnite možnosť, ktorá najviac vystihuje úroveň vašej sebaistoty.

Tvrdenie	málo sebaistý	dosť sebaistý	sebaistý	veľmi sebaistý	neviem odpovedať
Komunikácia s veľmi malými deťmi?					
Komunikácia s tínedžermi /mladými dospelými?					
Komunikácia s deťmi /mladými ľuďmi s problémami v oblasti komunikácie?					
Komunikácia s deťmi /mladými ľuďmi s nedostatočnou znalosťou štátneho jazyka?					
Poskytnúť deťom pocit, že sú vítané a cenené?					
Zapojenie detí do rozhodovacieho procesu?					
Ukázať deťom, že počúvate?					
Zvládanie detí s neštandardným alebo vulgárnym ústnym prejavom?					
Rozpoznanie komunikačných problémov u detí a používanie vhodných komunikačných techník?					
Prispôbenie komunikácie veku a schopnostiam detí?					
Pomoc deťom pochopiť citlivé informácie, ktoré sa ich týkajú?					
Vysvetľovanie dieťaťu, prečo rozhodnutie, ktoré sa prijalo v jeho najlepšom záujme, nemusí byť v súlade s jeho názorom, želaniami alebo pocitmi?					

- b. Ktoré sú vaše najlepšie osobnostné vlastnosti a zručnosti?

Nižšie sú uvedené slová, ktoré používajú niektorí profesionáli pri opise samého seba. Zakrúžkujete **5 slov**, ktoré **najviac vystihujú** vašu komunikáciu s deťmi a mladými ľuďmi.

K vlastnostiam, ktoré by ste chceli zlepšiť, dajte otáznik.

Schopný aktívne počúvať	Asertívny	Statočný
Pokojný	Starostlivý	Komunikatívny
Sebaistý	Svedomitý	Taktný
Kreatívny	Pevná opora	Odhodlaný
Priamy	Empatický	Entuziastický
Priateľský	Zábavný	Dobry čitateľ
Dobry rozprávač	Dobry pisateľ	Nápomocný
Čestný	Láskavý	Motivovaný
Optimistický	Zorganizovaný	Vytrvalý
Zdvorilý	Spoľahlivý	Vynaliezavý
Vážny	Dôveryhodný	Ochotný

Ciele kurzu

- **Celkový cieľ**
 - zlepšiť vedomosti a kapacity profesionálov v oblasti ochrany práv detí v systéme sociálno-právnej ochrany, policajnom (záchyt) a súdnom systéme
- **Čiastkové ciele**
 - zlepšovať vedomosti a kapacity v oblasti komunikácie s deťmi spôsobom, ktorý je vhodný z hľadiska veku a kontextu a v oblasti súdnictva zohľadňujúcim potreby detí;
 - vzdelávať profesionálov v tom, ako vytvárať a zavádzať komunikáciu s deťmi vychádzajúcu z individuálnych komunikačných potrieb dieťaťa;
 - poskytnúť praktické nástroje na získavanie názorov a pocitov detí a na zabezpečenie toho, že budú vzaté do úvahy

Hlasy detí a mladých ľudí

Každý z nás je iný, takže každý komunikuje inak.
Všetci sme si rovní, ale nie sme všetci rovnakí.

Je dôležité podporiť mladých ľudí v tom, aby hovorili o svojich pocitoch a o tom čo chcú oni.
Aký význam má niečo povedať, keď to potom k ničomu nevedie?

Rešpektovanie detských práv

Posilňovanie kapacity profesionálov v EÚ pri napĺňaní práv zraniteľných detí

ÚVODNÝ HODNOTIACI FORMULÁR

Meno:

Úloha:

Dátum:

1. Potreby

a. Moje vedomosti o právach dieťaťa sú:

b. Moje vedomosti o vývine dieťaťa sú:

obmedzené priemerné dobré vynikajúce

c. Moje schopnosti pri komunikácii s deťmi sú:

obmedzené priemerné dobré vynikajúce

d. Moje schopnosti aktívne počúvať deti sú:

obmedzené priemerné dobré vynikajúce

e. Viem, ako proces vykonať tak, aby bol priateľský k deťom

vôbec nesúhlasím nesúhlasím neviem súhlasím úplne súhlasím

f. Tri veci, ktoré pri komunikácii s deťmi patria k mojim najsilnejším stránkam, sú:

...

g. Tri veci, na ktorých pri komunikácii s deťmi musím najviac zapracovať, sú:

...

Tento projekt je spolufinancovaný programom Európskej únie
Základné práva a občianstvo.

